

VU Research Portal

Case note: Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State

Cornelisse, G.N.

2010

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Cornelisse, G. N., (2010). *Case note: Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State*, No. 105, Jan 25, 2010. (Jurisprudentie vreemdelingenrecht; Vol. 2010).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Noot G.N. Cornelisse

bij ABRvS 25 januari 2010, 200910287/1/V3, JV 2010/105, ve10000183

1. In deze noot zal ik kort ingaan op hetgeen de Afdeling overweegt in r.o. 2.4.3 van bovenstaande uitspraak. De Afdeling stelt daar dat, nu de vreemdeling *“in het kader van de uitvoering van de algemene politietaak en niet in het kader van de uitvoering van bij of krachtens de Vw 2000 toegekende bevoegdheden is verzocht een legitimatiebewijs te tonen”* het niet aan de vreemdelingenrechter is om over de rechtmatigheid van die vordering te oordelen. De algemeenheid van deze bewoordingen doet vragen rijzen: duidt deze op een nóg verdergaande beperking van de toetsing door de vreemdelingenrechter van de rechtmatigheid van het traject dat aan de vreemdelingenrechtelijke staandehouding voorafging dan al het geval was? Of is zij niet meer dan een herhaling van bestaande jurisprudentie op grond waarvan de vreemdelingenrechter niet mag oordelen over *“andere dan bij of krachtens de Vw 2000 toegekende bevoegdheden”*?

2. In eerdere jurisprudentie oordeelde de Afdeling dat als de vreemdeling in het kader van de algemene politietaak krachtens artikel 2 Politiewet was verzocht zich te legitimeren, deze vordering in het kader van de toetsing van de direct daarop krachtens de Vreemdelingenwet uitgeoefende bevoegdheden wél bij de vreemdelingenrechter ter toetsing staat (ABRvS 17 juli 2001, JV 2001/235, ve05001047; en ABRvS 4 augustus 2003, JV 2003/409, ve03001231). Volgens de Afdeling biedt artikel 2 Politiewet een rechtsgrond voor het vragen naar identiteitspapieren – en als vervolgens op grond van *vrijwillig* gegeven informatie kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een redelijk vermoeden van illegaal verblijf, is de daarop volgende vreemdelingenrechtelijke staandehouding rechtmatig (zie Baudoin, Van de Burgt en Kalmthout, *Vrijheidsontneming van Vreemdelingen*, Den Haag: Sdu, 2008, p. 140). Aldus kon het optreden van de politie in het kader van de algemene politietaak zoals neergelegd in artikel 2 Politiewet (*in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven*) wel door de vreemdelingenrechter getoetst worden (zie ook ABRvS 5 december 2008, JV 2009/83, ve08002117). In overeenstemming met deze jurisprudentie oordeelde de Amsterdamse rechtbank dat artikel 2 Politiewet geen grondslag kan bieden voor het staandehouden van een persoon, en dat derhalve de op die staandehouding volgende vreemdelingenrechtelijke staandehouding en inbewaringstelling onrechtmatig was (Rb Den Haag zp Amsterdam, 28 maart 2002, LJN: AE1931, ve02000188).

3. Met de invoering van de Wet op de Uitgebreide Identificatieplicht in 2005 zag artikel 8a Politiewet het licht. Deze bepaling verschaft aan een ambtenaar van de politie de bevoegdheid om inzage te vorderen van een identiteitsbewijs, *“voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van de politietaak”*. Onder die taak wordt in overeenstemming met de Politiewet verstaan: de handhaving van de openbare orde, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, en het verlenen van hulp aan hen die dat behoeven. Voor een rechtmatige uitoefening van de bevoegdheid neergelegd in artikel 8a Politiewet is vereist dat zij noodzakelijk is voor een redelijke taakuitoefening. Het is goed denkbaar dat, als iemand niet kan voldoen aan een vordering tot inzage van een identiteitsbewijs op grond van artikel 8a Politiewet, er een vermoeden rijst van illegaal verblijf, en dat vervolgens wordt overgegaan tot de uitoefening van vreemdelingenrechtelijke bevoegdheden zoals staandehouding en inbewaringstelling. In de Memorie van Toelichting bij de Wet op de Uitgebreide Identificatieplicht stelde de regering voor wat betreft de verhouding tussen de uitgebreide identificatieplicht en het vreemdelingentoezicht dat in een dergelijk geval bij de eerste controle het criterium blijft dat zij noodzakelijk is voor een redelijke taakuitoefening. Uit het procesverbaal dient dan ook duidelijk te blijken welke omstandigheden en redenen aanleiding hebben gegeven tot staandehouding: in welk kader heeft controle plaatsgevonden, onder welke omstandigheden is de betrokkene aangetroffen en onder welke omstandigheden heeft de staandehouding plaatsgevonden (TK 2003-2004, 29218, nr. 3, p. 13-14. Zie ook ABRvS 13 mei 2005, JV 2005/278, ve05001070).

Indien een eerste staandehouding heeft plaatsgevonden in het kader van artikel 8a Politiewet, rijst de vraag of de vreemdelingenrechter bevoegd is om te toetsen of de toepassing van die bevoegdheid noodzakelijk was voor een redelijke taakuitoefening. De Afdeling toetst in ieder geval wel of bij een staandehouding die kennelijk is gedaan op grond van artikel 8a Politiewet “*voldoende tot uitdrukking is gebracht dat daarbij is gehandeld ter uitoefening van algemene politietaken*” (ABRvS 3 augustus 2006, JV 2006/370, ve06001108. Zie ook r.o. 2.4.2. van de hier opgenomen uitspraak). Als uit het procesverbaal niet duidelijk kan worden opgemaakt of de staandehouding heeft plaatsgevonden in het kader van artikel 8a Politiewet dan wel of er sprake is geweest van de uitoefening van bevoegdheden neergelegd in de Vreemdelingenwet is de daaropvolgende inbewaringstelling onrechtmatig (ABRvS 10 maart 2005, RV 2005, 61, ve07001017). Uit uitspraken van lagere bewaringsrechters blijkt dat deze wel toetsen of staandehouding in het kader van artikel 8a Politiewet noodzakelijk was voor een redelijke taakuitoefening en dat, indien zij die vraag ontkennend beantwoorden, oordelen dat een daaropvolgende vreemdelingenrechtelijke staandehouding onrechtmatig is (Rb Den Haag zp Assen, 5 december 2006, LJN: AZ 6986, ve07000193).

Uit de hier opgenomen uitspraak blijkt dat de Afdeling echter van mening is dat de bewaringsrechter geen oordeel mag geven over de (on)rechtmatigheid van de aanwending van de in het kader van de algemene politietaak toegekende bevoegdheden (zie ook ABRvS 14 maart 2007, LJN: BA1226, ve07000718). De jurisprudentie met betrekking tot artikel 2 Politiewet lijkt hier haaks op te staan. Zou het verschil liggen in de omstandigheid dat die bepaling sowieso omstreden is als wettelijke grondslag voor bevoegdheidsuitoefening?

4. Tot slot: de standaardformulering van de Afdeling dat het niet aan de vreemdelingenrechter is om te oordelen over de aanwending van andere dan bij of krachtens de Vreemdelingenwet toegekende bevoegdheden maakt dat de toetsing door die rechter niet in alle gevallen afdoende is om te voldoen aan de eisen van artikel 5 EVRM.

Volgens het Hof in Straatsburg is goede trouw aan de kant van de autoriteiten één van de voorwaarden voor een rechtmatige detentie onder artikel 5 lid 1, onder f, EVRM (zie *Saadi tegen VK*, 29 januari 2008, JV 2008/104, par. 69 en 77, ve08000267; en *Conka tegen België*, 5 februari 2002, JV 2002/117, ve02000035). Daaruit volgt dat, wanneer zou blijken dat strafvorderlijke bevoegdheden of bevoegdheden toegekend in het kader van openbare ordehandhaving worden aangewend om zodoende feitelijk vreemdelingentoezicht te kunnen uitoefenen, de bewaring onrechtmatig zou zijn onder artikel 5 lid 1 EVRM. Nu in lang niet alle gevallen de toegang tot een andere rechter gegarandeerd is – en zeker niet binnen de termijn die wordt genoemd in artikel 5 lid 4 EVRM, zou de bewaringsrechter zich op grond van die bepaling ook een oordeel moeten kunnen vormen over de vraag of die “andere” bevoegdheden onheus zijn aangewend.

Dr. Galina Cornelisse
Universiteit Utrecht